

bomo morali priskočiti dijaštvu v veliko večji meri na pomoč. Občni zbor društva se letos ni vršil.

—r— **Znamenje časa.** V »Slovenskem Narodu« čitamo ta dva inserata: Učiteljica, zmožna treh jezikov, išče kakršnekoli službe, tudi gospodinjstva. Ponudbe pod »učiteljica/1462« na uprav. »Slov. Naroda«. — Učiteljica ljudske šole, Slovenka, zmožna nemškega, slovenskega, italijanskega jezika, godbe nikakršne, je pripravljena sprejeti mesto do 15. septembra pod »Vzgojiteljica« 1372/1500« na uprav. »Slov. Naroda«.

—r— **Iz Byska, gubernija Tomsk** so odposlali 26. aprila t. l. razglednico slovenski vplenjenci. Podpisan je tudi tovariš Karel Jeretina, učitelj iz Domžal.

—r— **Za »Rdeči križ«** potom slavnega c. kr. glavarstva v Radovljici je daroval učitelj Pibrovac Leo iz Jesenic 50 K, za bolnišnico na Bledu pa 4 K. — V imenu športnega društva pa je daroval jeseňski podružnici »Rdečega križa« 12 K; slov. odboru za podpiranje ranjenec 30 K, bolnišnici na Bledu pa 5 K. — Ravnotako je daroval na več strani svalčice, smodke, tobaka itd. ter razdelil ubožnim rodbinam 30 kron.

—r— **Deželni odbor** je dovolil za društvo »Angel varuh« v Šiški še nadaljno izredno podporo 2000 kron.

—r— **Strokovni učitelj Zidanšek ranjen.** V bojih pri Okni v Bukovini je bil dne 21. junija ranjen v desni bok strokovni učitelj Josip Zidanšek z Grma.

—r— **Imenovanje v armadi.** Nadporočnik polj. havb. polka 13., Anton Lokar, sin tovariša Ivana Lokarja, nadučitelja v Spodnji Hrušici pri Ljubljani je imenovan za stotnika v generalnem štabu.

—r— **Sedemdesetletno rojstvo** je dne 6. t. m. praznoval slovenski skladatelj in turist, župnik Jakob A'ljaz v Dovjem. Pred leti je bil tudi šolski andornik. Čestitamo plemenitemu možu!

Štajerske vesti.

JOŽEF TIČAR.

Iz Gornjega grada pišejo: V Gornjem gradu smo dne 12. junija pokopali vpokojenega nadučitelja Jožefa Tičarja. Rojen je bil leta 1842. v Št. Jurju pri Kranju in dočakal tedaj dokaj lepo starost, kar je posebnost za učitelja. Učiteljeval je na šolah, a zadnja leta kot nadučitelj pri Sv. Frančišku Ksav. in v Šmartnem pri Gornjem gradu. Pred več leti je jel bolehati in bil umirovljen. V pokoju in bolehanju je zadnja leta živel sam zase. Kateri smo ga poznali, vemo, da je bil ljubezniv in gostoljuben tovariš, jako ljubljen od gospe, so-proge, ki jo je sedaj zapustil, od otrok, ljudi in učencev. Bil je vedno mirna, blaga duša in naprednega mišljenja. Ob grobu mu je govoril gornjegrajski gospod dekan kratko, a jedrnato nagrobno. Spremljali so ga k zadnjemu počitku razen obilnega občinstva gornjegrajski šolski otroci s svojimi učiteljicami; tovariš nadučitelj Kocbek je hudo bolan, da bi le kmalu okreval! — Tovariš Korban je moral v Šokot poučevati, a drugo učiteljstvo se zaradi sedanjih poštnih razmer ni moglo udeležiti pogreba, razen tovariša Ivana Kelca, ki je kot predsednik zastopal učiteljsko društvo, katerega ustanovni član je bil pokojnik, in tovarišice Cirile Delejeve, učiteljice v Novi Štifi. V miru počivaj blagi Joško, Tvoj duh pa se naj veseli v raju vekomaj! I. K.

—š— **Umrl je** v Celju vpokojeni mestni učitelj Jakob Goriup, star 63 let. R. i. p.!

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval def. učiteljico pri Sv. Rupertu v Slov. goricah Irmo Scheligovo za definitivno učiteljico pri Sv. Martinu poleg Slovenjgradca. Nadalje je imenoval nadučitelja pri Vel. Nedelji Ivana Zolnirja za nadučitelja na okoliški deški ljudski šoli v Ptujcu, Karolino Zajčevu za definitivno učiteljico v Zibiki, Marijo Lavričevu za def. učiteljico v Luki; prestavil je def. učit. Desimiro Dolžanovo od Sv. Eme k Sv. Križu na M. p. in def. učit. Ivana Zagažna iz Doberne k Sv. Emi. — Štajerski deželni šolski svet razglašajo, da se more prošnjam staršev, ki želijo predčasno zaključitev pouka na ljudskih šolah, oziroma predčasni izstop učencev, ugoditi. Gre za to, da se nad 10 let stari otroci pritegnejo k poljskemu delu.

—š— **Poročil se je** enoletni prostovoljec Anton Mohor, učitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, z učiteljico pri Sv. Barbari pod Mariborom Milico Lendovškovo. — Bilo srečno!

—š— **Iz Št. Jurja ob Južni žel.** Tukajšnja deželna kmetijska šola si je nabavila veliko prevozno mlatilnico s parno silo, ki bo kmetovalcem za mlatev na razpolago. Potrebna pojasnila za izposojevanje daje ravnateljstvo.

—š— **Štajerski dež. zakon v obrambo planinskih cvetic potrjen.** Cesar je podpisal po štajerskem deželnem zboru sklenjen zakon o varstvu planinskih cvetic.

—š— **Umrla je** v Studenicih pri Mariboru soproga nadučitelja v pokoju J. Jagra, gospa Jerica Jagrova, stara 70 let. Blag ji spomin!

—š— **Hvala Slovencem.** Evgen Lennhoff je poslal »Tagespost« iz vojnega poročevalskega stana poročilo z dne 29. junija, katerega zadnji odstavek se tako-le gasi: »Še en narod bodi omenjen, o katerem je četverosporazumno časopisje časih napačno trdilo, da je šel z mlačnim srcem v boj: Slovenci. Italijani, ki so imeli z njimi opraviti v dosedanjih bojih, čutijo, koliko je na tej trditvi resnice. S sveto jezo so ti Jugoslovani napolnjeni do vsega, kar je laškega, in njihovi voditelji govorijo o njih le v izrazih visoke hvale.«

—š— **Tovariš Anton Hren,** nadučitelj v pokoju, je obhajal dne 21. junija svojo 70letnico. Čestitamo!

—š— **Iz Huma pri Ormožu** pišejo: Umrli je tukajpo dolgi in mučni boleznii daleč naokoli znani pravnik Jožef Štebih. Bil je nekaj bogoslovec, pozneje trgovec in nazadnje si je služil kruh s skioptikom. S težavo je študiral pravo, da bi zasilural sebi in stari materi obstanek. Vkljub temu, da je hodil samo po bergljah, je prepotoval s svojim skioptikom vso deželo in si je povsod vedel pridobiti s svojim humorjem prijateljev. Ker ni sredstev za skromen nagrobni kamen, prosi nadučitelj Anton Porekar na Humu nekdanje njegove sošolce, prijatelje in znance, da mu v ta namen pošljejo kak donesek. Eventualni preostanek se izroči Štebihovi stari materi v poboljšek.

—š— **Vodstvo štajerske učiteljske zveze** (Lehrerbunda) je napravilo na deželni odbor vlogo, v kateri nujno prosi za vojno draginjsko doklado učiteljstvu. Ta doklada bi naj bila vsaj v priličnem razmerju s sedanjo neobičajno draginjo. V utemeljevanju te prošnje izvaja vodstvo učiteljske zveze, da je med nastavljeni z rednimi mesečnimi dohodki učiteljstvo plačano najslabše. Štajersko učiteljstvo je upalo, da se mu v letu 1915. obrne na bolje zaradi znanih sklepov deželnega zbora o regulaciji učiteljskih plač, vojna je pa vse te nade razpršila. Učiteljstvo hvaležno priznava, da je deželni odbor dovolil tudi za leto 1915. draginjsko doklado, jasno pa je, da ta nikakor ne zadostuje. — Pripominjamo, da bi bilo jako želeli upoštevanja te vloge pri štajerskem deželnem odboru. Cena živila je danes na deželi prav tako visoka kakor po mestih in se mnogokrat sploh ničesar ne dobi. Učiteljstvo je v sedanjih težkih časih ne le verno izpolnilo svojo težavno nalogo v šoli, temveč je opravljalo po pre mnogih občinah vse tajniške in županske posle; pomagalo in žrtvovalo se je pri vseh javnih dobroteljskih akcijah, šlo je ljudstvu s svetom in dejansko pomočjo na roke. Zato je pravično, ako se tudi javnost spomni na učiteljstvo, kadar prosi pomoči v svojih težavnih življenjskih razmerah.

—š— **Pohvalno priznanje.** Kadet v rezervi 27. pešpolka, tovariš Riko Pestevšek, učitelj na Vranskem, je 24. pr. m. rešil 23letnemu vtopljenemu pešču v K. s poizkusi umetnega dihanja življenje in za ta plemeniti čin prejel od vojaškega poveljstva pohvalno priznanje v najvišji službi. — Čestitamo!

—š— **40letni učiteljski jubilej** so obhajali prve dni meseca julija t. l. prvi četrtletniki od l. 1875. na učiteljsku v Gradcu ti-le spodnještajerski tovariši, in sicer: Fran Vrečko, ravnatelj v Slov. Gradcu, Alojzij Sedlaček, nadučitelj v Mariboru, Karel Pestevšek, nadučitelj v Slivnici pri Mariboru, dalje vpokojeni učitelji: Janez Adamič, v Črešnicah, Anton Brezovnik v Vojniku, Jurij Schofhalter v Gomilici. Umrli pa so Maks Kos, Franc Zolgar, Karel Fluhar, Janez Nedeljko, Andrej Sket in Josip Večaj. — L. 1875. ni bilo v Mariboru četrtega letnika in ne mature.

—š— **Vpoklicani učitelji - vojak.** Sv. Tomaž pri Ormožu: tovariš Poplatnik Franc, učitelj, za lletno prostovoljstvo. Velika Nedelja: tovariš Preindl Jakob, učitelj in šol. vod., za lletno prostovoljstvo. — Hum pri Ormožu: tovariš Porekar Anton, nadučitelj, kot poročnik črne vojske k c. kr. prostovoljnemu strelcem.

—š— **Iz Maribora** poročajo: Na deželni sadjerejski in vinorejski šoli se vrši pod običajnimi pogoji v dneh 26., 27. in

28. julija tečaj za konserviranje in vnovčevanje sadja in zelenjave. Prijave pri ravnateljstvu.

—š— **Lehen pri Ribnici.** Učenci I. razreda so med seboj po izpodbudi svoje učiteljice nabrali za oslepe vojaške 12 K 66 vin., in sicer so dali po 2 K učenci in učenke Marija Urbančeva, Schwioger Ferdinand, Wollmajer Ludvik, Eckhardtova Roza ter učiteljica ročnih del in razredna učiteljica, ostali učenci in učenke so po možnosti prispevali 2—20 vin. Ta znesek malih šolarjev je odposlalo šolsko vodstvo na okrajni šolski svet v Maribor, ki ga dološje namenjenemu smotru.

—š— **Umrla je** pri Sv. Štefanu poleg Žusma učiteljica Amalija Podpečanova. Blag ji spomin!

Goriške vesti.

—g— **V Gradcu** se zdravi v rezervni bolnici v stari domobranski vojašnici ranjeni tovariš Franc Belin, učitelj v Soči na Tolminskem. Ljubo zdravje se mu polagoma vrača.

—g— **O narodnostnih razmerah v Goriški deželi** so v Italiji čisto napačno poučeni. — Tako čujemo, da imajo na svojih zemljevidih goriški politički okraj zaznamovan za popolnoma italijanski. V resnici pa je v vsem velikem goriškem okrajnem glavarstvu samo ena občina furlanska, in še ta ne vsa; to je Ločnik. Ze ime kraja kaže, kak rod prebiva od nekaj tod. Tolminski politički okraj, ki je čisto slovenski, imajo označen za narodnostno mešan, istotako sežanski, dasi je v teh dveh okrajih le tupatam kak Italijan. — Pač slabi geografi!

—g— **Tolminsko glavarstvo v Cerknem.** Tolminsko okrajno glavarstvo se nahaja od pričetka vojne dalje v Cerknem.

—g— **Begunci iz Goriške** so se razkropili po raznih notranjih deželah države. Prav mnogo jih je na Kranjskem; v Ljubljani, na Gorenjskem in Dolenjskem, v Novem mestu je cela kolonija Goričanov. — Okolo 2000 beguncev iz Furlanije, Brd in Kanalskega so odpeljali te dni iz Gorice v Lipnico na Štajerskem. — O beguncih iz naših dežel je sedaj dosti govora po nemških listih.

—g— **C. kr. goriško glavarstvo premeščeno** začasno v Ajdovščino. Goriško okrajno glavarstvo se je preselilo začasno v Ajdovščino. Urad se nahaja v hiši ajdovske hranilnice in posojilnice.

Tržaške vesti.

—t— **Poziv.** C. kr. okr. šol. nadz. za Trst in okolico, prof. Ivan Nekerman, ki stanuje sedaj v Borovnici 38 pri Ljubljani, pozivlja p. n. gospe in gospodične Henrika Leb'ana, c. kr. učitelja-voditelja pripravnice na Proseku, Rozalijo Golijevo, c. kr. učiteljico-voditeljico Ciril-Metodove šole na Acquedottu, in Vido Keršnikovo, c. kr. učiteljico Ciril-Metodove šole v Trstu, da pridejo do njega po 2 mesečno plačo, oziroma da mu prijavijo svoje naslove, pod katerimi jim dološje označeno plačo.

—t— **Slovenska trgovska šola v Trstu.** Dne 26. junija se je zaključil pouk v prvem in drugem tečaju Slovenske trgovske šole. Precej veliko število dijakov je neklasificiranih, ker niso mogli iz raznih oseb ustaviti pouk že meseca majnišole. V jesenskem terminu bodo smeli vsi ti dijaki napraviti izpit za zamujeno dobo drugega semestra. V pripravljalnem tečaju se je moral zaradi pomanjkanja učnih oseb ustaviti pouk že meseca majnika. Zato pa so otvorili s 1. julijem l. 1915. počitniški pripravljalni tečaj za vse dose-danje učence pripravljalnega tečaja in za one, ki nameravajo napraviti v jesenskem terminu sprejemni izpit na prvi letnik in ki odgovarjajo vsem ostalim zahtevam glede sprejema v prvi tečaj.

—t— **Emil Adamič v ruskem ujetništvu.** Učitelj Ciril-Metodove šole v Trstu in znameniti naš skladatelj Emil Adamič je pisal iz ruskega ujetništva »Edinosti«: »V bližini Taškenta, za Turkestanom, sem v taborišču. Daleč, daleč od domovine, ki je najbrž ne bom videl več. Izrecite presrečne pozdrave vsem znanecem, vsem Slovencem v Trstu. Povejte jim, naj mi pišejo. Tu nas je nad 50 tržaških Slovencev. Vsi smo brez denarja in brez sredstev, da bi si izboljšali življenje. Jesti je sicer dovolj, toda človek ima tudi še druge potrebe. Mislite torej na nas. Moj naslov: Emil Adamič, vojni ujetnik, Turkestanski okraj, mesto Taškent, Trojcki art, Ruska Azija.«

—t— **Prepoved nositi italijanske znake.** Namestništeni svetnik razglašajo: V sedanjih odnošajih nositi italijanske

znake, kakor peterožarne zvezdice, trakove na čepicah in drugo, kot pripone ali nakit ni združljivo z domoljubnim mišljenjem in bi moglo žaliti čustva zvestih državljanov. Zato je strogo prepovedano nositi take znake. Prestopki se bodo kaznovali po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, št. 198 drž. zak. — Domoljubi, ki imajo take znake, naj jih darujejo v korist dobrotvornih namenov, na primer za vojno oskrbo ali za »Rdeči križ«, da tako dokažejo svoje domoljubno čustvovanje.

—t— **Nazaj v Trst.** Učiteljstvo iz Trsta je dobilo poziv, naj se vrne v Trst.

—t— **Šentjakobska podružnica CMD.** v Trstu je priredila v nedeljo, 4. dne meseca julija, ob 4. popoldne zaključek otroškega vrta z razstavo del, izvršenih po deci iz tega otroškega vrta.

—t— **Počitniški tečaj na tržaški državnih ljudskih šolah.** Na tržaških državnih šolah se odprejo za čas glavnih počitnic posebni tečaji v namen, da bo šolska mladina na koristen način zaposlena in nadzorovana. Vsak šolski otrok, ki je v minulem šolskem letu hodil v državne šole, ima pristo pravico, udeleževati se teh tečajev.

Istrske vesti.

—i— **»Hrvatski List«.** V Krmpotičevi tiskarni v Pulju je pričel izhajati dnevnik pod imenom »Hrvatski List«. V uvodnem članku poudarja, da hoče nuditi predvsem onim tisočem hrvatskih delavcev in vojakov, ki se nahajajo sedaj v Primorju, potrebno vsakdanje čtivo. Glede strankarske pripadnosti izjavlja »Hrvatski List«: »Danas nema stanaka, a naša je politika: bojne poljane.«

—i— **Razpuščena italijanska društva v Istri.** Namestništvo je razpustilo naslednja društva: »Casino di società v Pazinu«, »Circolo democratico« v Pazinu, »Società di lettura« v Pazinu, »Società es-cursionisti Montemaggiore« v Pazinu, »Circolo di cultura« v Rabcu, »Circolo di coltura« pri Sv. Nedelji, »Circolo di coltura« v Plominu, »Società di lettura« v Labinju, »Società di Casino« v Labinju, »Banda civica« v Labinju, »Club progresso« v Žminju, »Società ginnastica Parentina« v Poreču, »Club nautico Parentium« v Poreču, »Circolo di lettura« v Višnjaju, »Associazione italiana di beneficenza« v Poreču.

—i— **Istrska posojilnica v Pulju** se je provizorično preselila v Pazin. — Okna v Pulju morajo biti tako zastrta, da ne pade nobena luč iz razsvetljenih stanovanj. Patrule imajo pravico iti v vsako stanovanje, od koder bi se videla kaka luč.

—i— **Koprski in piranski občinski zastop razpuščena.** Namestnik v Trstu in na Primorskem je razpustil koprski in piranski občinski zastop ter sporazumno z istrskim deželnim odborom poveril vodstvo občinskih poslov v obeh občinah političkim uradnikom. Za občinskega gerenta v Kopru je bil določen okrajni komisar Leon vitez Klodič-Sabladoski, za občinskega gerenta v Piranu pa okrajni komisar Pavel di Gaspero.

Koroške vesti.

—k— **»Mir«,** glasilo koroških Slovencev, se je preselil zopet v Celovec, kjer ga tiska Mohorjeva tiskarna. Zadnja leta so ga tiskali v ljubljanski »Katoliški tiskarni«.

—k— **V Beljaku** so zaprli dne 1. julija vse šole.

—k— **Samoumor zaradi prepovedanega igranja kart.** Nadučitelj v Šmarji pri Volšpergu, Matija Hönigmann, se je dne 19. junija na pokopališču v Vrnjavi pri Celovcu ustrelil. Naznanjen je bil zavoljo prepovedanega igranja kart. To ga je tako vznemirilo, da je 18. junija pobegnil od doma v Celovec in izvršil nesrečni čin. Bil je oženjen in ima otroke.

Splošni vestnik.

Pomanjkanje drobiža prihaja občutno. Vzrok temu je, da ga nekateri ljudje namenoma zadržujejo, zaradi česar je javni promet hudo oviran. Neuki ljudje naj bi se poučili, da je zadržavanje drobiža popolnoma brez smisla. Po deželi naj sodeluje posebno učiteljstvo. V teh resnih časih pač niso umestne nepotrebne in brezsmiselne prometne ovire, in naj se upošteva tudi dejstvo, da državna oblast lahko izda naredbe, ki bi zadrževalcem drobiža ne bile prijetne.

»Lega Nazionale«, ki je sedaj oblastveno razpuščena, ima v Avstriji okolo 30.000 članov. Od teh članov odpade na